

Ανοικτές άδειες Creative Commons (CC)

Οι έξι (6) άδειες CC αποτελούν επίσημες και αναγνωρισμένες άδειες χρήσης τις οποίες μπορεί να χρησιμοποιήσει η/ο δημιουργός προκειμένου να δηλώνει τους επιτρεπτούς τρόπους χρήσης, ή αλλιώς άδεια χρήσης, του έργου του από άλλους.

Κριτήρια επιλογής άδειας CC

Ακολουθούν τα κριτήρια που χρησιμοποιώ για να επιλέξω τους τρόπους χρήσης του έργου μου. Θεωρούνται ως δεδομένα ότι η/ο δημιουργός επιθυμεί να:

- επιτρέπει τη χρήση του υλικού του, εξάλλου, το αντίθετο δεν είναι συμβατό με την έννοια του ΑΨΜ
- γίνεται πάντα αναφορά στο δημιουργό (**κριτήριο αναφοράς**).

Κριτήρια:

- Επιτρέπω ή δεν επιτρέπω να βασιστεί κάποιος στο έργο μου προκειμένου να το εξελίξει πραγματοποιώντας αλλαγές, δημιουργώντας ένα νέο παράγωγο έργο (**κριτήριο δημιουργίας παραγώγων**).
 - Εφόσον επιτρέπω παράγωγα έργα, καθορίζω ότι κάθε παράγωγο έργο είτε θα διανέμεται με παρόμοιους όρους με αυτούς του αρχικού έργου (π.χ. του υλικού μου) (**κριτήριο παρόμοιας διανομής**) είτε ότι αυτό μου είναι αδιάφορο.
- Επιτρέπω ή δεν επιτρέπω την εμπορική χρήση του έργου μου από τρίτους (**κριτήριο εμπορικής χρήσης**).

Για να αντιληφθείτε καλύτερα τα κριτήρια, αναλογιστείτε το πώς θα επιθυμούσατε να χρησιμοποιήσετε εσείς υλικό τρίτων στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής δεοντολογίας.

Οι 6 άδειες CC

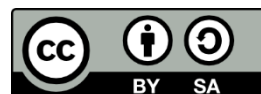
Αναφορά δημιουργού (Attribution)

Ο αποδέκτης της άδειας μπορεί να χρησιμοποιήσει το έργο όπως θέλει αρκεί να διατηρήσει τις διατυπώσεις που προβλέπονται στην άδεια σχετικά με την αναφορά στον αρχικό δημιουργό.

Αναφορά δημιουργού + Παρόμοια διανομή (Attribution + Share-Alike)

Επιπλέον της αναφοράς, μπορεί να χρησιμοποιήσει το έργο όπως θέλει αρκεί να αδειοδοτήσει οποιοδήποτε παράγωγο έργο με την ίδια άδεια ή μια άδεια με τα ίδια στοιχεία άδειας.

Επιτρέπεται η εμπορική χρήση και η παραγωγή νέου έργου βασισμένου σε αυτό.

Αναφορά δημιουργού + Όχι παράγωγα έργα (Attribution + No-Derivatives)

Επιπλέον της αναφοράς, ο αποδέκτης της άδειας μπορεί να χρησιμοποιήσει το έργο όπως θέλει αρκεί να μη δημιουργήσει παράγωγα έργα.

Επιτρέπεται η εμπορική χρήση. Αφού δεν επιτρέπεται νέο παράγωγο έργο δεν έχει νόημα ο καθορισμός του τρόπου διανομής του.

Αναφορά δημιουργού + Μη εμπορική χρήση (Attribution + Non-Commercial)

Επιπλέον της αναφοράς, ο αποδέκτης της άδειας μπορεί να χρησιμοποιήσει το έργο όπως θέλει αρκεί να μην υπάρχει σκοπός εμπορικής χρήσης.

Επιτρέπεται παράγωγο έργο και είναι αδιάφορος ο τρόπος διανομής του.

Αναφορά δημιουργού + Μη εμπορική χρήση + Παρόμοια Διανομή

(Attribution + Non-Commercial + Share-Alike)

Επιπλέον της αναφοράς και της μη εμπορικής χρήσης, ο αποδέκτης της άδειας μπορεί να χρησιμοποιήσει το έργο όπως θέλει αρκεί να αδειοδοτήσει οποιοδήποτε παράγωγο έργο με την ίδια άδεια.

Αναφορά δημιουργού + Μη εμπορική χρήση + Όχι παράγωγα έργα

(Attribution + Non-Commercial + No-Derivatives)

Επιπλέον της αναφοράς και της μη εμπορικής χρήσης, μπορεί να χρησιμοποιήσει το έργο όπως θέλει αρκεί να μη δημιουργήσει παράγωγα έργα.

Αφού δεν επιτρέπεται νέο παράγωγο έργο δεν έχει νόημα ο καθορισμός του

Προτεινόμενες άδειες CC

Με βάση τα παραπάνω, το Ακαδημαϊκό Διαδίκτυο – GUnet προτείνει να χρησιμοποιούνται από τους δημιουργούς και τα ιδρύματα, οι ακόλουθες άδειες χρήσης CC, με την εξής σειρά προτεραιότητας.

1. Οι άδειες CC Αναφορά δημιουργού (BY) ή Αναφορά δημιουργού - Παρόμοια Διανομή (BY-SA) καθώς οι άδειες αυτές είναι συμβατές και με τον ορισμό της Ανοικτής Γνώσης¹. Ειδικά, η άδεια CC Αναφορά Παρόμοια Διανομή (BY-SA) αποτελεί την πιο εύχρηστη μορφή άδειας για ανοικτά μαθήματα και

¹ <http://opendefinition.org/od/ellinika/> και <http://opendefinition.org/licenses/>

εκπαιδευτικούς πόρους, αφού στην πραγματικότητα αποκλείει την εμπορική χρήση του έργου από τρίτους.

2. Η άδεια CC Αναφορά δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση - Παρόμοια Διανομή (BY-NC-SA) καθώς επιτρέπει παράγωγα έργα αλλά όχι για εμπορική χρήση. Καθώς υπάρχει μεγάλη ασάφεια σε σχέση με το τι είναι εμπορική χρήση προτείνεται να συνοδεύεται από σημείωμα (ή να υπάρχει σύνδεσμος σε αυτό) που να εξηγεί το τι εννοεί ο αδειοδότης με το όρο «Μη εμπορική χρήση» και να είναι ξεκάθαρο ο εύρος της άδειας που πραγματικά αποκτά ο αδειοδόχος.

Ειδικά για το εκπαιδευτικό υλικό τύπου παρουσιάσεων, σημειώσεων, ασκήσεων προτείνονται η χρήση των παραπάνω αδειών καθώς επιτρέπουν την επαναχρησιμοποίηση (reuse), αναθεώρηση (revise), συνδυασμό (remix) και επαναδιανομή (redistribute) των πόρων και του υλικού και παρέχονται οι προϋποθέσεις συνεχούς βελτίωσης και διανομής του εκπαιδευτικού υλικού μέσω των δημιουργών.

Οι επόμενες άδειες προτείνονται να χρησιμοποιούνται κυρίως όταν η ακεραιότητα του έργου είναι η πρωταρχική μέριμνα του αδειοδότη.

3. Οι άδειες CC Αναφορά δημιουργού - Όχι Παράγωγα Έργα (BY-ND) που είναι χρήσιμες μόνο στην περίπτωση που ο αδειοδότης επιθυμεί να παρέχει απλή πρόσβαση στο έργο και να επιτρέπει την επαναδιανομή του αλλά όχι την πραγματοποίηση οποιονδήποτε αλλαγών στο ίδιο το περιεχόμενο.
4. Οι άδειες CC Αναφορά δημιουργού - Όχι Παράγωγα Έργα - Μη Εμπορική Χρήση (BY-NC-ND) είναι άδειες που λειτουργούν όπως οι άδειες CC-BY-ND αλλά επιπλέον δεν επιτρέπουν ούτε την εμπορική χρήση του έργου. Και αυτές οι άδειες θα πρέπει να συνοδεύονται (ή να υπάρχει σύνδεσμος σε αυτό) από σημείωμα Μη Εμπορικής Χρήσης.

Για ηχητικό ή οπτικοακουστικό υλικό που από φύση του πρέπει να προβάλλεται αυτοτελές τότε θα πρέπει να επιλεγθούν άδειες CC Αναφορά δημιουργού - Όχι Παράγωγα Έργα (BY-ND) ή Αναφορά δημιουργού - Όχι Παράγωγα Έργα - Μη Εμπορική Χρήση (BY-NC-ND).

Το παρόν κείμενο προέρχεται από το [1]. Για περισσότερες πληροφορίες ανατρέξτε στα [1] και [2] τα οποία είναι αναρτημένα στο σύνδεσμο <http://eclass.gunet.gr/courses/OCGU104/>.

Σημειώματα: Ισχύουν τα σημειώματα που αναφέρονται στο [1].

Αναφορές

[1] Οδηγός: Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας και Ανοικτά/Ανοικτοί Μαθήματα/Πόροι.

[2] Θέματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας και Αδειοδότησης Ανοικτών Εκπαιδευτικών Πόρων (OER).